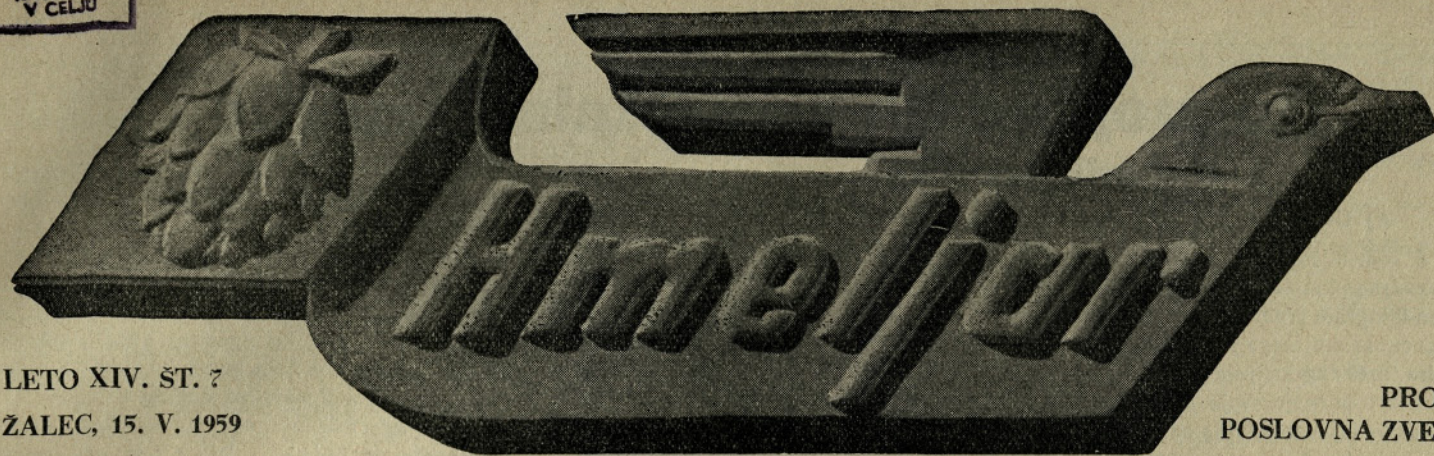

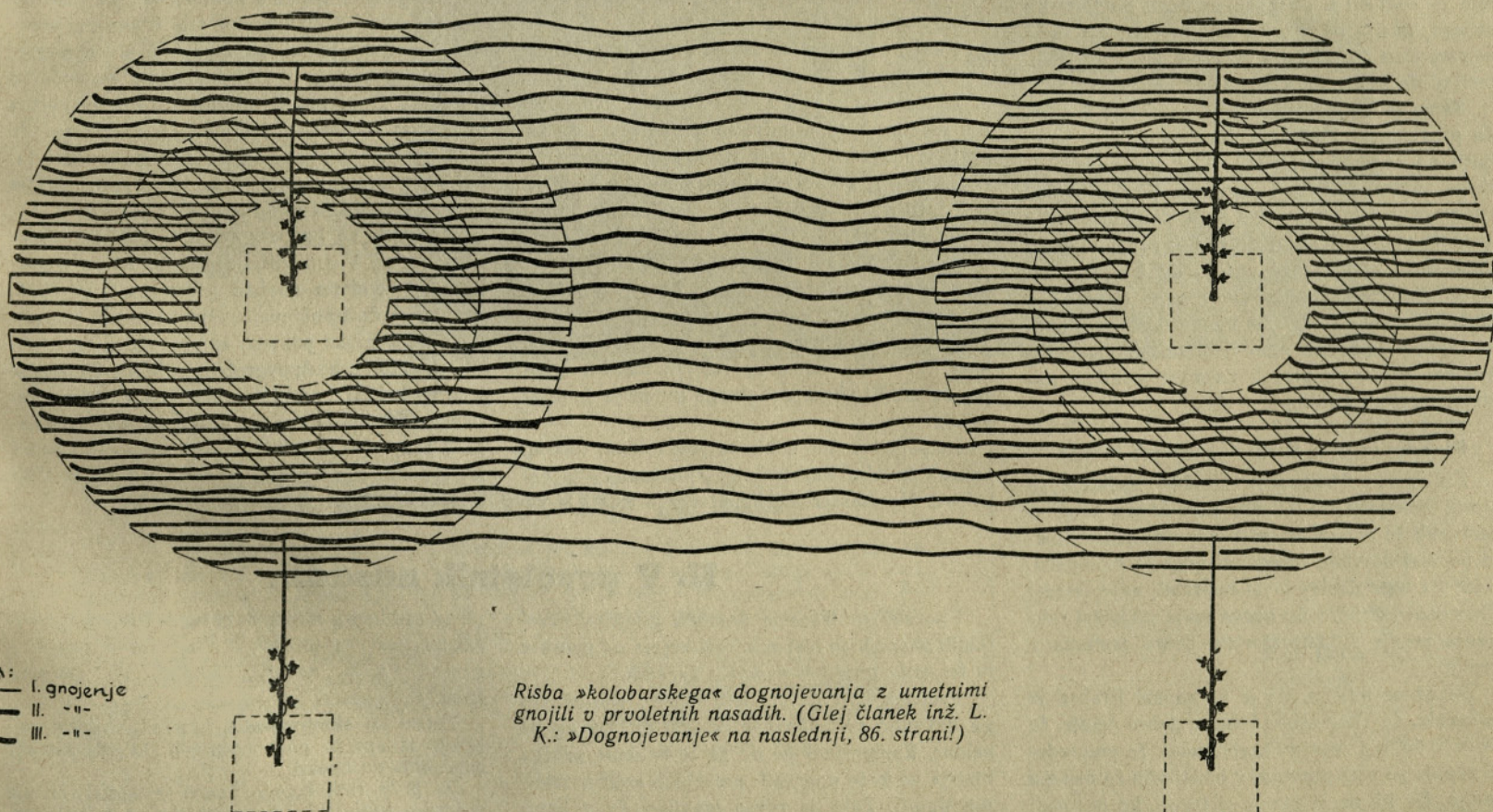
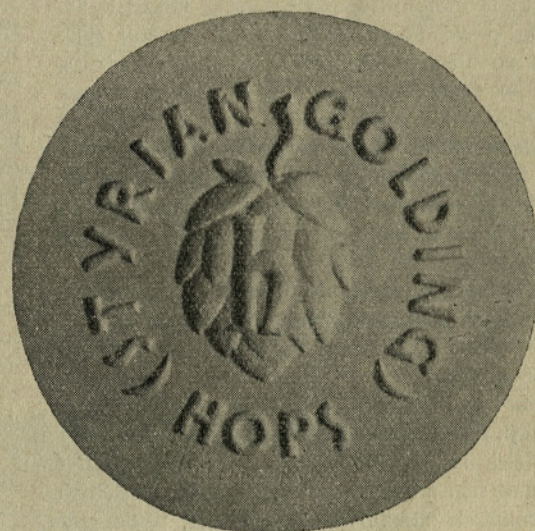

LETO XIV. ŠT. 7
ŽALEC, 15. V. 1959

IZDAJA
KMETIJSKA
PROIZVAJALNA
POSLOVNA ZVEZA V ŽALCU

AKO HOČEMO
OHRANITI SVETOVNI SLOVES SAVINJSKEMU GOLDINGU —
MORAMO:

1. SKRBN DOGNOJITI HMELJEVI RASTLINI Z UMETNIMI GNOJILI
(Glej sestavek inž. L. Kača: »Dognojevanje z umetnimi gnojili. —
»Hmeljar« št. 7/59!);
2. VESTNO IZPOLNITI VSE STROKOVNE NASVETE IN ORGANI-
ZACIJSKA NAVODILA ZA VARSTVO HMELJEVE RASTLINE
(Glej »Hmeljar« št. 5/59!);
3. UNIČITI SLEHERNI GRM DIVJEGA HMELJA NA HMELJARSKEM
PODROČJU (Glej »Hmeljar« št. 5, 6, 7/59!).

Inž. Lojze Kač:

Dognojevanje z umetnimi gnojili

I. V starih nasadih

A) Uvod

Po pogodbi o sodelovanju pri pridelovanju hmelja v obliki »zadruga-kmet« za leto 1959 dobi pridelovalec za en kilogram predvidenega suhega hmelja 60 dkg apnenoamonijskega solitra, 40 dkg Thomasove žindre in 40 dkg kalijeve soli.

Hmeljarji, ki dobro poznajo svojo zemljo, so mogli vzeti tudi več fosfornega gnojila in zavoljo tega manj kalijeve soli. Ti poznavalci lastne zemlje morejo prejeti 50 dkg Thomasove žindre in 30 dkg kalijeve soli za en kg suhega hmelja.

Drugi kooperanti dobijo enake količine dušičnih gnojil.

Ugodnost za obe stranki na podlagi pogodbe je, da bo moral pridelovalec plačati kmetijski zadruzi preveč planirana in prevzeta umetna gnojila po njeni prodajni ceni, kmetijska zadruga pa bo dodelila pridelovalcu po oddaji suhega hmelja razliko med količino umetnih gnojil, ki pridelovalcu pripadajo po predani količini suhega hmelja, kolikor ga je pridelal več, kakor ga je bil planiral, in količini umetnih gnojil, ki jih je bil prejel na podlagi planirane količine suhega hmelja.

Za lažje razumevanje vzemimo praktičen primer. Vsak povprečen hmeljar ve že vnaprej, koliko suhega hmelja sme (vsaj približno) upravičeno pričakovati s te ali one njive. Razumljivo je, da bo v »mokrem« letu pridelal več na peščeni zemlji, narobe pa bo v »sušnem« letu imel dober pridelek na globokih, vlažnih zemljah. Zadnji primer smo mogli ugotavljati lani na hmeljiščih v dolini, ki nimajo peščene zemlje, naklonjene »podmoki«.

»Podmoka« nastaja na njivah, ki niso propustne, kjer se atmosferska voda ne more odtekat v spodnje plasti, ali pa na pobočjih, kjer je neznamenit podzemeljski izvir, ki nalahko zamočvirja zemljo.

Nekateri so se — kljub vsem mogočim odsvetom — »odločili«, da bodo pridelali po 1500 kg suhega hmelja na ha. Ko pribito drži, da nihče ni prepričan doseči tako velik hektarski pridelek, temveč da si ga vsi samo žele.

Samo za lažje razumevanje navajamo primer. Za predvidenih 1500 kg suhega hmelja so hmeljarji po pogodbi prejeli 900 kg apnenoamonijskega solitra, 600 kg Thomasove žindre in 600 kilogramov kalijeve soli. Vsega skupaj 2100 kg umetnih gnojil. V drugi enačici so prejeli 150 kg Thomasove žindre več in 150 kg kalijeve soli manj. Namesto apnenoamonijskega solitra so imele nekatere zadruge na zalogi tudi čilski soliter, apneni soliter in amonijski sulfat. Vsi posamezniki so mogli prejeti ustrezne količine naštetih umetnih gnojil.

B) Kdaj in kako bomo dognojevali hmelj?

Začnimo s Thomasovo žindro! Najbolje so storili hmeljarji, ki so vso predvideno količino raztrosili že pozimi ali pred odkopavanjem hmelja po vsej površini in enakomerno po hmeljišču. Kdor pa tega doslej še ni napravil, naj raztrosi Thomasovo žindro do konca maja in jo pri rahljanju zemlje s kultivatorjem dobro premeša z zemljo.

Nikar ne mislite, da je to napak! Praksa je pokazala, da Thomasova žindra dobro deluje, če pride v dotik z rosnimi koreninami. Te prepredejo zemljo po vsej površini v hmeljiščih že meseca junija. Da jih ne bi rezali in trgali, ko je hmelj dosegel že vrh opore, priporočamo že več let

samo enkratno osipanje hmelja in to že v prvi polovici junija, ko je hmelj dosegel višino 2 m. Kdor bo uporabljal mesto Thomasove žindre superfosfat, ga naj trosi v dveh obrokih. Prvo polovico maja, naslednji obrok pa junija, vedno pred rahljanjem zemlje s kultivatorjem ali brananjem. Z vso količino fosfornih gnojil moramo pognojiti zemljo, še preden zapazimo na hmelju cvetne nastavke, kajti fosforna gnojila pospešujejo rast cvetnih popkov, ki se iz njih razvijejo storžki. Ko trosimo superfosfat, moramo paziti, da gnojilo ne pade na listje ali trte, ker jih smodi, in če že ne uniči rastline, jo poškodba vsaj v rasti zadržuje.

Predvideno količino kalijeve soli raztrosimo na lahkih peščenih zemljah v treh, na težjih zemljah, kjer izpiranje ni tako močno, pa jo moremo raztrositi tudi v dveh obrokih. Če bo letos hmelj redno rasel, bomo mogli jeseni ugotoviti, kako učinkuje dodatno gnojenje s kalijevo soljo v enkratnem, dvakratnem ali trikratnem obroku. Prvi obrok kalija trosimo maja, drugega v drugi polovici junija in tretjega na lahkih zemljah pred cvetenjem, to je sredi julija.

Pri kalijevi soli moramo izredno paziti, da je ne trosimo po listju ali celo na trte. Bolje je, da jo trosimo takrat, ko je listje suho, ne takoj po dežju ali v rosi. V vetrovnem vremenu kalijeve soli sploh ne trosimo, enako nehamo trositi, kadar zapiha močnejši veter, ki nosi prah kalijeve soli po spodnjem delu rastlin. Tudi kalijevo sol trosimo enakomerno na široko po hmeljišču, pazimo samo, da nam ne pade preblizu rastline. Po trosenju jo pri obdelovanju zmešamo z zemljo.

Se nekaj o gnojenju z dušičnimi gnojili. V zgornjem primeru smo omenili samo apnenoamonijski soliter. Mimo tega ima marsikdo na zalogi še čilski soliter, apneni soliter in amonijski sulfat. Se enkrat opozarjamo vse hmeljarje, predvsem začetnike, da apneni dušik, ki spada tudi v to skupino umetnih gnojil, ne smemo uporabljati v hmeljiščih takrat, ko hmelj rase.

Kdaj in kako bomo trosili druga gnojila?

Najbolje je, če oba solitra, apneni in čilski, prihranimo za posebne nevspečnosti v pridelovanju hmelja. Taki primeri so zastoj rasti, ali zavoljo vremenskih razmer (toča, kratkotrajna moča ali suša), ali zaradi hudih poškodb, ki bi jih povzročili rastlinski škodljivci (bolhači, uši, rdeči pajek, stenice).

Ker delujeta solitra izmed dušičnih gnojil najhitreje, ju bomo uporabljali, če bo treba, v omenjenih primerih. Če pa bo vreme ugodno in če bomo tudi rastlinske škodljivce pravočasno in temeljito zatrli, bomo uporabljali dušična gnojila za zadnji obrok dodatnega gnojenja v obliki solitra.

Po pogodbi smo dobili za predvidenih 1500 kg suhega hmelja kar 900 kg apnenoamonijskega solitra. Marsikateremu hmeljarju je videti ta ko-

ličina nekoliko prevelika, mnogi pa ugovarjajo zavoljo nepravilnega sorazmerja. Pa povejmo tudi tukaj resnici na ljubo, da je pri dušičnih gnojilih določenih dobrih 100 kg za zlato rezervo, ki jo bomo uporabili v primerih vremenskih neugod ali pri hujših napadih škodljivcev. Če odštejemo teh 100 kg dušičnih gnojil, dobimo pravo razmerje umetnih gnojil, ki bomo z njimi mogli dognojiti hmelju na godnih zemljah. Rezerva 100 kg dušičnih gnojil pa bo koristila tudi hmeljarjem, ki hočejo iz leta v leto oddajati le prvovrsten hmelj. Ta gnojila trosijo potem, ko je hmelj že odcvetel in se storžki zapirajo. S tem gnojenjem hočejo vplivati na boljšo barvo hmelja. Strokovno sicer še ni dokazano, da to gnojenje koristi, škodi pa nikakor ne. Tudi hmeljarji po večini še ne vedo za to gnojenje, ker ga nekateri opravijo v zgodnjih jutranjih urah, ko pri sosedovih še vsi spijo. Doslej smo zagovarjali in pisali, da je pravilno razmerje za dognojevanje hmelja 837 kg apnenoamonijskega solitra, 649 kg Thomasove žindre in 676 kg kalijeve soli.

Po kooperacijski pogodbi dobimo enako razmerje, če navedene kilograme zaokrožimo, kar smo delali v praksi tudi poprej.

Če pa bodo nekateri »težki« hmeljarji še vedno ugovarjali, jih prosimo, naj vsaj svoje ugovore zapišejo in nam vendarle odkrijejo »nezna-ne« recepte za povečanje hektarskih pridelkov.

Tudi dušična gnojila trosimo v treh obrokih na široko po hmeljišču in jih takoj zatem pomešamo z zemljo, da se ne razgube pri izpiranju in da bolje učinkujejo. Eno tretjino dušičnih gnojil raztrosimo vsaj do konca maja, drugo tretjino v drugi dekadi junija, zadnji obrok pa v prvi polovici julija, na vsak način še pred cvetenjem.

Razumljivo je, da moremo kalijevo sol in superfosfat pred gnojenjem zmešati. Obe gnojili škodujeta rastlini, če padeta na liste ali trto, zato ju moramo trositi sila previdno. Tema moremo primešati še dušično gnojilo amonijski sulfat, ki je tudi škodljiv za liste in trto. Vsa druga dušična gnojila trosimo posebej, ker za rastlino niso nevarna, in jih moremo trositi povsem brezskrbno po hmeljišču, kar opravimo precej naglo. In prav zavoljo te brezskrbnosti jih ne mešamo z gnojili, ki bi mogla rastlino posmoditi, ker s previdnim trosenjem porabimo preveč časa. Po trosenju moramo amonijska dušična gnojila takoj pomešati z zemljo, toda to je priporočljivo tudi za vsa druga gnojila.

Kar velja za kooperante, velja tudi za državnega posestva. Vsem gospodarstvom, ki ne razpolagajo s kemično analizo posameznih zemljišč, svetujemo, da upoštevajo naša navodila, ki jamčijo za dobre, pri pravilni in pravočasni agrotehniko pa celo za nadpovprečne pridelke. Če pognojimo en hektar zemljišča približno z 800 kg dušičnih, 600 kg fosfornih gnojil in 600 kg kalijevih soli, nam te količine zagotavljajo, da bomo pri pravilni agrotehniko pridelali več kakor 1500 kilogramov suhega hmelja na hektar.

II. V prvoletnih nasadih

Uporaba in trosenje umetnih gnojil v prvoletnih nasadih se bistveno razlikujeta od uporabe in trosenja gnojil v starejših nasadih.

Pridelek je v prvem letu mnogo manjši, saj ga navadno pridelamo le od 300 do 500 kg na hektar. Razumljivo je, da za te količine suhega hmelja ne kaže uporabiti prevelikih količin umetnih gnojil. Zato je edino pravilno, če v prvoletnih nasadih gnojimo v čedalje večjih kolobar-

jih od sadilnega mesta navzven. (Glej risbo »kolobarskega« dognojevanja z umetnimi gnojili v prvoletnih nasadih hmelja, na naslovni strani!)

Zatem ko smo posadili hmeljske sadeže, poženejo iz spečih očes poganjki, ki jih pozneje napeljemo na oporo.

Za prvo rast črpajo hrano iz sadike. Iz nje poženejo tudi nove korenine, ki se počasi razraščajo s sadilnega mesta na vse strani po hme-

ljišču. O tem se more vsak sam prepričati, če previdno izkopava prvoletne sadike v različnih časovnih obdobjih.

Meseca maja se nov koreninski sistem bohota samo še v kompostni zemlji, ki smo z njo napolnili jame sadilnih mest.

Prvič gnojimo dodatno v kolobarju od 20 do 40 cm navzven od središča sadilnega mesta. S tem nekako prisilimo rastlino, da razpreda svoj koreninski sistem čedalje bolj v smeri dodatnih hranilnih snovi.

Ko se koreninski sistem v prvi polovici junija razrase in porabi dodatna gnojila prvega obroka, ga s tem, da raztrosimo drugi obrok dodatnih gnojil v še večjem kolobarju od 20 do 60 cm od središča sadilnega mesta, spet prisilimo, da se še nadalje razrašča.

Ta drugi obrok gnojil raztrosimo sredi meseca junija.

Ko izrablja koreninski sistem zalogo drugega obroka dodatnih gnojil, se je že močno razbohotil po zemljišču. Korenine posameznih sadik so zdaj že tako dolge, da se približujejo druga drugi. Prav zaradi že razraščanih korenin raztrosimo tudi zadnji obrok gnojil v prvoletnih nasadih na široko po hmeljišču kakor v starejših nasadih.

Prvi obrok dodatnih gnojil trosimo proti koncu maja ali prve dni junija, torej takrat, ko smo mladice že napeljali na opore. Po gnojenju zemljo okrog sadežev nalahno okopljemo in sadilna

mesta oplejemo. Med vrstami zrahljamo zemljo s kultivatorjem. Zemljo je treba okopavati in rahljati večkrat in v krajših presledkih, posebno na tistih njivah, kjer moramo čistiti najnadležnejši plevel — pirnico.

Do srede junija se je hmelj že močno razvil in tudi koreninski sistem se je dobro razrasel. Pred ali po rahlem dežju drugič dodatno gnojimo. Gnojila pri rahljanju in okopavanju ponovno zmešamo z zemljo.

Konec junija, vsekakor še pred cvetenjem, gnojimo še z zadnjim obrokom na široko po hmeljišču. Gnojila s kultivatorjem ponovno zmešamo z zemljo.

Za vsak obrok gnojenja vzamemo po 3 dkg dušičnih, fosfornih in kalijevih gnojil.

Zemljo za nove nasade je treba že dobro pripraviti, preden smo zasadili sadeže.

Kolikor nam je znano, so skoraj vsi elaborati predpisovali fosfatizacijo novih hmeljišč. Zavoljo tega moremo pri zadnjem obroku gnojenje s superfosfati opustiti, ker smo tako že fosfatizirali hmeljišče s Thomasovo žlindro pred sajenjem.

Kjer pa Thomasove žlindre iz upravičenih vzrokov nismo raztrosili, ker ustrezne količine še niso prispele, čas in ugodne jesenske razmere pa so nam narekemale rigolanje zemlje, tam raztrosimo zdaj ves predviden superfosfat v prvih dveh obrokih. Tako bomo torej pri zadnjem obroku trosili samo dušična gnojila in kalijevo sol.

Ali bo dodatno gnojenje ugodno vplivalo na razvoj hmeljskih nasadov?

Da! Toda samo takrat, če bomo pravilno in pravočasno opravili tudi vso drugo agrotehniko!

Na kaj moramo posebno paziti?

1. Pravilno moramo izbrati trte in jih pravočasno napeljati!

2. Vršički napeljanih poganjkov ne smejo biti odlomljeni!

3. Ko smo hmelj napeljali, moramo takoj prostor okoli sadežev opleti in ročno okopati!

4. Napeljene mladice moramo ročno zasipati, hkrati zagrnemo tudi nepokrite odrezane sadeže!

5. Pravočasno je treba ponovno napeljati na opore rozge, ki jih je veter odvil!

6. Vso površino v hmeljišču moramo ves čas vegetacije (rasti) obdržati v godnem rahlem stanju. Zaskorjene, razpokane in zapleveljene površine so dokaz slabe obdelave in kažejo mimoidočim, kje so slabi hmeljarji!

7. Ko doseže hmelj višino 2 do 3 m, ga prvič in zadnjič osipamo!

8. Razbrazdano površino takoj po osipanju, kolikor je mogoče, znova zravnamo!

9. Pravočasno zatremo vse nevarnejše škodljivce hmelja!

10. Že zdaj moramo skrbno paziti, če bi hmeljišče napadle morebiti krilate uši ali rdeči pajek!

Na velesejmu s področja kmetijske proizvodnje FLRJ in nekaterih tujih držav (Holandije, Zah. Nemčije, Švedske in tako dalje) v Novem Sadu, od 28. aprila do 7. maja 1959, je vzbujal posebno zanimanje obiskovalcev med drugim zlasti oddelek, ki je prikazoval pridelovanje savinjskega goldinga. Obiskovalcem, ki se jih je zvrstilo blizu 400.000, je med drugimi razlagal zgodovino, obseg in pomembnost pridelovanja savinjskega goldinga inž. Mirko Peternelj, kmetijski izvedenec GZZ Ljubljana

Kmetijsko gospodarstvo Vrbje pri Žalcu

razprodaja:

- 1 kombajn za žito,
- 1 motorni sortator za krompir,
- 2 traktorja Steyr 18 KM,
- 1 traktor Steyr 30 KM,
- 1 namakalno napravo s 1000 m cevi,
- 1 samohodno škropilnico »Holder«,
- 1 kompletno škropilnico »Unimog«,
- 1 novo koso za »Unimog« in
- 1 plug »Unimog«.

Prednost pri nakupu imajo družbena kmetijska posestva in kmetijske zadruge. Razprodaja vsak dan do 31. maja 1959 v dopoldanskih urah. Po 31. maju 1959 morejo kupiti tudi privatni proizvajalci.

Komisija za razprodajo
osnovnih sredstev pri KG Vrbje
pošta Zalec

Ugodno prodam sušilnico za hmelj 9 m², v zelo dobrem stanju (cevi nove!) oziroma jo zamenjam za sušilnico 16 m² ali 20 m², proti ustreznemu doplačilu.

Ivan Delakorda
posestnik
Dobriša vas št. 11
pošta Petrovče

ELEKTROPRENOS LJUBLJANA

Varnostna opozorila pri gradnjah hmeljskih žičnic in postavljanju hmeljev pod daljnovodi visoke napetosti ali v njih neposredni bližini

Gradnja hmeljskih žičnic za hmeljske nasade se je v zadnjih letih v Savinjski dolini in drugod tako razširila, da grade žičnice in postavljajo hmeljeveke povsod, kjer je za to priložnost in možnost.

Tako grade žičnice in postavljajo hmeljeveke pod našimi daljnovodi visoke napetosti 35.000 Voltov in 110.000 v ali v njih neposredni bližini. Večina hmeljarjev se ne zaveda nevarnosti za delavce, ki grade žičnice pod ali v neposredni bližini naših visokonapetostnih daljnovodov.

Žičnice so preprede z železnimi žicami, vsak najmanjši dotik ali približevanje čez dovoljeno mero vodom visoke napetosti, povzroči, da dobe naenkrat vse žice žičnice napetost in vsakdo, ki se jih bi v tem stanju dotaknil ali prišel v njih neposredno bližino, se lahko smrtno ponesreči, ker bi ga ubil električni tok. Pri tem bi se tudi poškodovale tokovodne žice na daljnovodu (pretrgale) in padle na tla ali na žičnico. Tako poškodovani daljnovod moramo takoj odklopiti, zaradi česar nastanejo poleg materialne škode še občutne motnje zaradi izpada električne energije za našo industrijo in široko potrošnjo.

Zato je nujno potrebno, da vsakdo, ki je že zgradil tako žičnico in postavil hmeljeveke pod ali neposredno poleg daljnovoda visoke napetosti in tudi vsi tisti, ki še nameravajo postaviti hmeljske nasade pod temi okolnostmi, da strogo upoštevajo te varnostne predpise:

Ukrepi, izdani od Elektroenergetskega inšpektorata LRS Ljubljana pod številko IV-50/1-57 od 25. VI. 1957, se nanašajo na razna križanja oziroma približevanja objektov daljnovodom visoke napetosti:

1. Vertikalna oddaljenost med najnižjo fazo (tokovodnik) visoke napetosti in deli hmeljskega nasada, ki ga križa DV, ne sme biti manjša od 2,50 m (glej sliko).

2. Ako pa stoji hmeljski nasad poleg izpeljane daljnovoda visoke napetosti, sme znašati najmanjša horizontalna razdalja nasada od projekcije najbližjega tokovodnika 5 m (glej sliko).

3. Žičnice hmeljskih nasadov naj bodo vsaj na dveh mestih dobro ozemljene (glej sliko 1). Obe ozemljitvi morata biti med seboj zvezani s posebno močno žico (50 mm² pocinkana žel. vrvi-
ca).

4. Pri križanju žičnih hmeljskih nasadov z daljnovodi visoke napetosti naj bo predvideno varnostno obežanje tokovodnikov. V primeru, da bi Energetski inšpektorat LRS to naknadno zahteval, gredo vsi stroški v breme koristnikov hmeljskih nasadov.

5. Podjetju Elektroprenos, obrat Laško (telefon Celje 22-20) je treba predhodno prijaviti vsak začetek postavljanja ali rekonstrukcijo hmeljskih

nasadov v bližini naših visokonapetostnih daljnovodov.

Elektroprenos pošlje nato na lice mesta svoje-
ga strokovnjaka, ki da potrebna varnostna navodila za dela v bližini tokovodnikov pod napetostjo.

6. Kdor ne bo upošteval navedena navodila in pride zaradi njegove malomarnosti do nesreče in poškodbe na naših prenosnih napravah, bo poleg kazenskega postopka še materialno odgovarjal za vso nastalo škodo.

Zaradi boljše preglednosti prilagamo dve sliki kako naj bi bile žičnice zavarovane pred dotikom z napravami visoke napetosti:

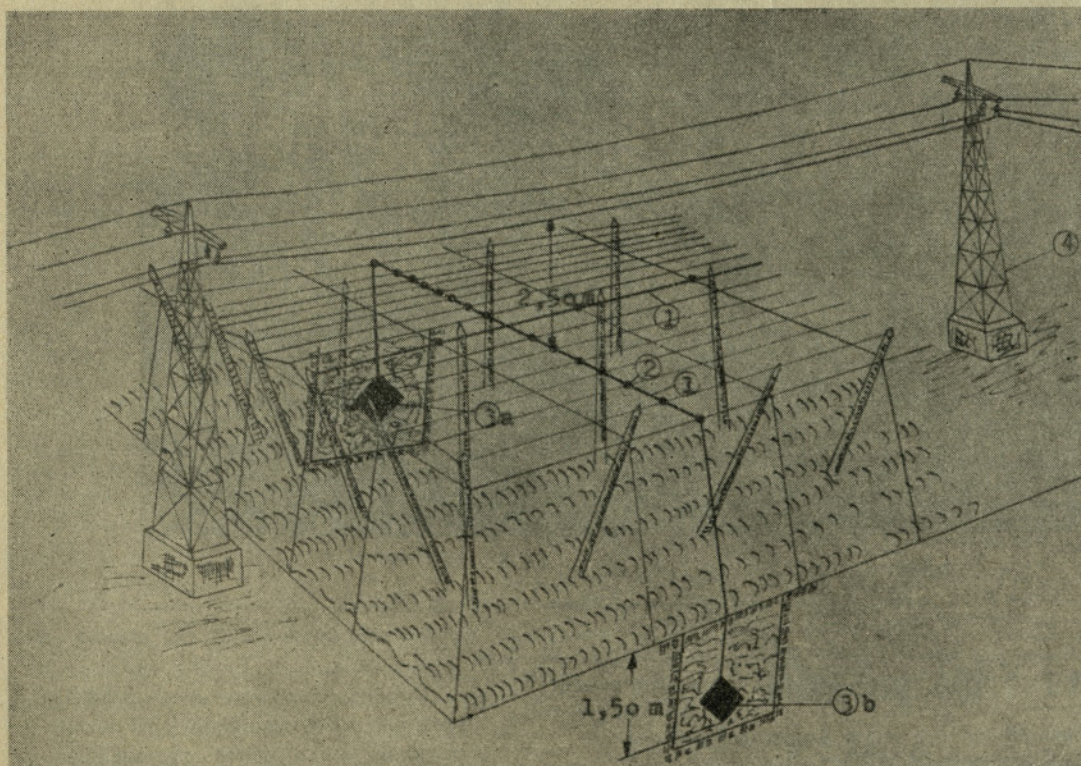
a) Daljnovod visoke napetosti križa žičnico (slika 1).

b) Daljnovod visoke napetosti poteka v neposredni bližini žičnice (slika 2).

Prosimo, da seznanimate s temi varnostnimi predpisi vse hmeljarje, kakor tudi vse delavce, zaposlene pri žičnicah v neposredni bližini naših daljnovodov visoke napetosti. Tudi Elektro Celje je že izdal varnostna pravila za svoje električne naprave v smislu navedenih navodil.

Ljubljana, 16. IV. 1959.

Elektroprenos
Uprava
Ljubljana

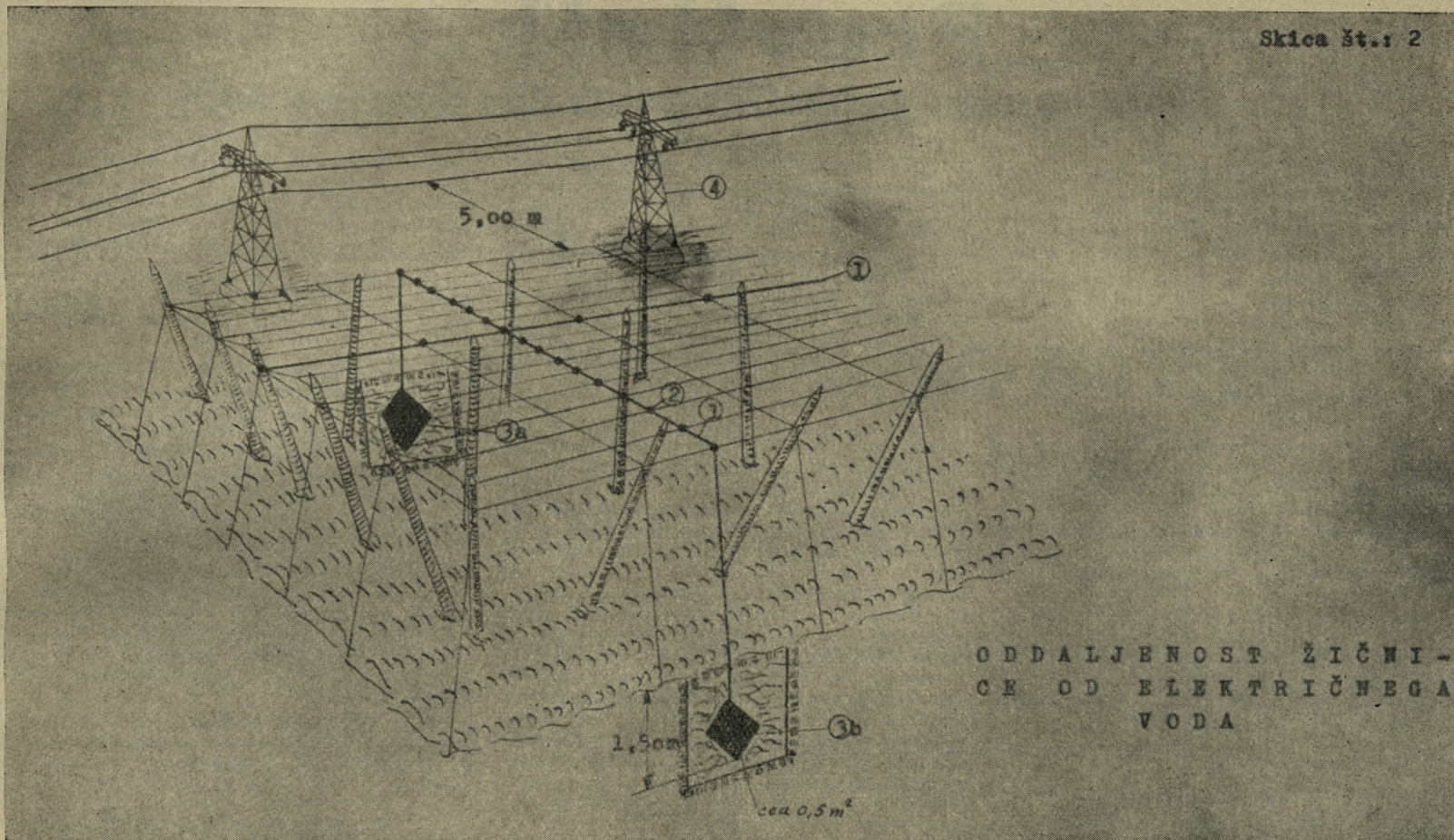

OZEMLJITEV ŽIČNICE

Skica št.: 1

LEGENDA:

1. Ozemljilna žica
2. Sponke za pritrditev žice
- 3a, 3b ozemljilna plošča, oca 0,5 m²
4. Drog voda visoke napetosti
5. Predlaga se namestiti 2 ozemljitvi na vsaki strani žičnice.
6. Razdalja med žičnico in najnižjo točko spodnje faze pri največjem povesu (+ 40°C) naj znaša vsaj 2,5 m; stranska oddaljenost naj bo 5 m.
7. Za vse nezgode, ki bi se pripe-tile v slučaju neupoštevanja dogovorjenih predpisov, odgovarja lastnik hmeljske žičnice.

Uničiti divji hmelj, to je zdaj žgoče vprašanje!

V zadružnem glasilu »Hmeljar« smo že doslej, zlasti v številki VI. 1959, nenehno poudarjali, da je neogibno treba uničevati divji hmelj, ki nam povzroča skoraj vsako leto zaznavno škodo na kakovosti pridelka. Če je bilo kdajkoli potrebno neusmiljeno zatiranje divjega hmelja, potem ga je treba uničevati zlasti sedaj, ko v novih proizvodnih odnosih postavljamo vse naloge na čim boljše proizvodne uspehe. Pri tem seveda igra morda najbolj odločilno vlogo prav kakovost hmelja.

Ni dvoma, da bomo morali letos izvesti množično akcijo, ki bo morala v njej sodelovati prav sleherna odgovorna organizacija in pridelovalec. Odslej je zgolj prepričevanje o koristnosti zatiranja sploh odveč. Da, dovolj je besedi in pisanja, preiti moramo k delu, v akcijo!

Inštitut za hmeljarstvo bo sodeloval v tej akciji po službeni dolžnosti, kmetijske zadrage, posestva in pridelovalci pa bodo morali vsa potrebna dela takoj in pravilno opraviti.

Program uničevanja divjega hmelja

1. Temeljito je treba očistiti oba bregova Savinje, od Zidanega mosta do Luč!

Da bomo mogli načrtno opraviti to delo, smo vse področje, od Zidanega mosta do Luč (pred Solčavo), razdelili na sedem odsekov.

Na vsakem izmed teh sedmih odsekov sodelujejo pri delu ekipe kmetijskih zadrug in državnih posestev s potrebno mehanizacijo.

Za akcijo smo planirali 23 traktorjev s škroplnicami in 65 oseb — traktoristov, škroplilcev in iskalcev divjih rastlin. Divji hmelj je treba uničevati v pasu najmanj 50 m na obeh straneh struge. Akcijo moramo zaključiti najkasneje do 15. junija!

Za to akcijo morajo zadrage in posestva prispevati potrebno mehanizacijo in delovno silo, o čemer bodo v nekaj dneh prejeli razpored. Skropivo za uničevanje pa bo dodelil Inštitut za hmeljarstvo.

2. Drugo akcijo vodijo kmetijske zadrage, vsaka za svoje področje. Izdelati morajo načrt in z njim zajeti bregove

vseh potokov. Razen tega morajo zadrage uslužbenci — najbolje zaščitni referenti! — temeljito pregledati ves teren zadrage zaradi tega, da bodo mogli poiskati sleherno mesto divjega hmelja ter takoj nato opozoriti lastnika tistega zemljišča, da bo temeljito pregledal še vse svoje posestvo ter uničil ves divji hmelj, najkasneje do 15. junija.

Medtem ko morajo zadrage uničiti rastline divjega hmelja ob potokih do 15. junija, pa morajo takoj po 15. juniju ponovno pregledati svoje področje in poskrbeti za uničenje divjega hmelja tudi tam, kjer lastniki zemljišč tega iz kakršnih koli vzrokov niso storili, na njihov (lastnikov) račun, obenem pa jih predlagati za kazenski pregon na osnovi Zakona o zaščiti rastlin in drugih zadevnih predpisov.

Če zadrage ukrepov pod drugo točko ne bodo izpolnile, bo treba tudi proti njim uporabiti iste predpise.

Občinske in okrajne kmetijske inšpekcije bodo nenehno in budno nadzorovale izpolnjevanje zakonito predpisanih obveznosti, tako pri kmetijskih zadrugah, kakor pri privatnih lastnikih zemljišč, da bi odkrile morda še kje, neuničen divji hmelj.

3. Kar velja pod 2. točko za za-

druge, velja tudi za družbena kmetijska posestva. Posestva morajo na zemljiščih, ki jih upravljajo, izvesti predpisane ukrepe do 15. junija. V kolikor bodo inšpekcije po 15. juniju ugotovile na zemljiščih, ki jih upravljajo posestva, še kak primer divje rastline, bodo predlagale proti takim posestvom prav tako kazenski pregon.

Brez obotavljanja moramo to vprašanje čim bolj zaostri! Akcije bomo uspešno izvedli, ne da bi bilo kogar koli predlagati za kazenski pregon, če se bomo zavedali, kako veliko škodo nam vsako leto povzroča prav divji hmelj. Če bodo vodstva zadrug, pridelovalci in državna posestva vsaj malo bolj odgovorna, nam uspeh ne more uiti! Predpisi in sklepi za akcijo veljajo za vse področje OLO Celje, zlasti pa za tiste predele, kjer pridelujejo hmelj.

Zavoljo tega naj sleherna kmetijska zadruga in državno posestvo pod vodstvom področnih poslovnih zvez, resno pripravi in sestavi delovne programe, ki jih morajo izpolniti do 15. junija. Vsa, še potrebna navodila, morejo organizacije dobiti v Hmeljarskem inštitutu (oddelek za zaščito) ali v upravi Poslovne zveze — Zalec.

Vsi — in odločno na delo!

Divji hmelj na porobku gozda.

Pravilnik

za zavarovanje pridelka proti škodam po toči

Clen 1

Predmet zavarovanja

1. Predmet zavarovanja je hmelj. Zavarovanje obsega samo njegove plodove (kobule).

2. Nasadi, ki jih je toča tisto leto že prizadela se ne zavarujejo več.

3. V zavarovanje so vključene samo škode po količini, ne pa tudi po kakovosti.

Clen 2

Zavarovalna vsota

1. Zavarovalna vsota za doseženi pridelek hmelja je enaka njegovi odkupni vrednosti.

2. Zavarovalna vsota za pridelek hmelja, ki ga je uničila toča, požar ali strela, je enaka vrednosti, ki se ugotovi po določbah 10. člena 1—2 tega pravilnika.

Clen 3

Jamstvo DOZ

DOZ povrne škodo na pridelku hmelja, ki jo povzroči toča, požar ali strela — dokler hmelj še ni obran.

Clen 4

Škode, ki jih DOZ ne povrne

DOZ ne povrne tistih škod, ki jih povzroči na hmelju elementarni dogodek, ki niso navedeni v 3. členu teh pogojev, kakor tudi ne škod, katere povzroči rastlinske bolezni, škodljivci, neustrezni agrotehnični ukrepi in razni drugi škodljivi upli.

Clen 5

Začetek in konec jamstva DOZ

1. Jamstvo DOZ prične 15. maja ob 24. uri, če je bila do vključno tega dne sklenjena zavarovalna pogodba.

2. Če je zavarovalna pogodba za hmelj sklenjena po 15. maju prične zavarovalno jamstvo DOZ ob 24. uri tistega dne, ko je bila sklenjena zavarovalna pogodba.

3. Jamstvo DOZ preneha, ko je hmelj obran.

4. Če hmelj ni obran najkasneje v 10 dneh po končanem obiranju v tistem kraju, preneha jamstvo DOZ s potekom 10. dne ob 24. uri in škode, ki bi nastale po tem času, se ne povrnejo.

Clen 6

Dolžnost zavarovanja vsega pridelka hmelja

Zavarovanec je dolžan zavarovati ves pridelek hmelja. Vsak drugačen pismen ali ustni dogovor je, brez pismene odobritve direkcije DOZ za LR Slovenijo, neveljaven.

Clen 7

Plačilo premije

1. Premija se računa po določeni tarifi od zavarovalne vsote hmelja, kakor je določeno po členu 2 tega pravilnika.

2. Zavarovanec je dolžan plačati premijo od prodanega hmelja takoj, ko prejme plačilo.

3. Za pridelek, ki ga uniči toča, odtegne zavarovalno premijo DOZ pri obračunu oziroma pri izplačilu odškodnine.

Clen 8

Dolžnost zavarovanca ob nastopu škode in po njej

1. Zavarovanec je dolžan o nastali škodi po toči pismeno obvestiti DOZ in sicer v 3 dneh od dneva padanja toče. Škodo sme prijaviti tudi vsaka druga oseba, ki ima imovinski interes do te škode.

2. Zavarovanec je dolžan takoj po toči opraviti potrebne agrotehnične ukrepe, ki jih odreja Inštitut za hmeljarstvo v Zalcu (okopavanje, škropljenje, postavljanje hmeljev in podobno).

3. Posebno je zavarovanec dolžan končati obiranje hmelja, če pade toča med obiranjem ali tik pred začetkom obiranja, čeprav škoda še ni bila ocenjena. Če zavarovanec tega ne stori, se mu ne povrne tisti del škode, ki je nastal zaradi zakasnelega, opuščene ali prekinjenega obiranja.

4. Če se po toči prizadeti nasadi hmelja obe-rejo, preden je škoda ocenjena, je zavarovanec dolžan pustiti na teh mestih, in sicer na srednjem delu in na obeh koncih zavarovane parcele — v diagonali — na vsakem delu po 5 neobranih hmeljevih sadik, da bi mogle služiti kot osnova za cenitev škode. Zavarovanec, ki teh vzorcev ne pusti, izgubi pravico do izplačila odškodnine.

5. Če zavarovanec ne prijavi škode v roku, ki je določen v odstavku 1 tega člena, ima DOZ pravico odkloniti zavarovančev zahtevek na izplačilo odškodnine.

Zavarovanec, ki ne prijavi škode v navedenem roku, ne izgubi pravice do odškodnine, če je prijava zakasnela zaradi višje sile, ali če je kljub zakasneli prijavi še mogoče ugotoviti dejanski nastop škode, višino škode ter pravico zavarovanca do odškodnine.

Clen 9

Ugotavljanje in cenitev škode

1. Po prejemu prijave o škodi po toči je DOZ dolžan prijeti z ugotavljanjem in s cenitvijo škode. To ugotavljanje in cenitev opravi DOZ in zavarovanec. Zavarovanec sme pooblastiti drugo osebo, prvenstveno strokovnjaka, da ga zastopa pri cenitvi.

2. Zavarovanec mora na zahtevo cenilca DOZ prisostvovati pri cenitvi škode. Če se zavarovanec zahtevi ne odzove, opravi cenilec DOZ cenitev sam.

3. Cenitev more biti: ogled in opis škode, cenitev škode, kontrolna cenitev in cenitev po izvedencih.

Kadar se opravi ogled in opis škode, se ne ugotavlja odstotek škode, ampak se ugotovi samo stanje nasadov ter vrsta in stopnja poškodb. Ako pa so poškodbe neznatne in se more zanesljivo sklepati, da končni odstotek škode ne bo višji od 5%, se opravi cenitev takoj.

4. Če cenilec ugotovi, da je dejansko nastala škoda po toči, požaru ali streli, prične s cenitvijo in ugotavlja:

a) istovetnost poškodovane parcele in število poškodovanih sadik,

b) koliko odstotkov je škode zaradi toče,

c) koliko sadik hmelja je uničenih zaradi strele ali požara,

č) koliko bi bilo pridelka na 1000 sadik hmelja, če ne bi bilo toče, požara ali strele.

V primeru, da je hmelj poškodovan tudi po kakem drugem povzročitelju, ki ni vključen v zavarovanje (n. pr. rastlinske bolezni, živalski škodljivci, slaba obdelava in podobno), ugotovi cenilec za koliko odstotkov bo količina pridelka hmelja — zaradi tega povzročitelja — nižja in se toliko zniža ocenjeni pričakovani pridelek, ki bi bil dosežen, če hmelj ne bi utrpel sploh nobene škode.

5. Če se zavarovanec ne strinja s cenitvijo, ima pravico zahtevati, da se opravi ponovna cenitev ali pa cenitev po izvedencih. V tem primeru mora zavarovanec v smislu 4. odstavka 8. člena tega pravilnika pustiti vzorčne sadike nedotaknjene, dokler se ne opravi ponovna cenitev ali pa cenitev po izvedencih. Ako zavarovanec tega ne stori, se odškodnina izračuna na osnovi prvotne cenitve.

Če zavarovanec ne soglaša s cenitvijo in zahteva, da se opravi ponovna cenitev oziroma ce-

nitev po izvedencih, mora takoj podati svojo izjavo, da se njegova zahteva zapiše v cenilni zapisnik, ali pa jo mora sporočiti s posebnim dopisom podružnici DOZ in sicer najkasneje v 3 dneh, potem ko je zvedel za rezultat cenitve.

Če se pri ponovni cenitvi ugotovi, da odstotek škode ni višji od odstotka, ki je bil ugotovljen pri prvotni cenitvi, mora stroške ponovne cenitve nositi zavarovanec.

6. V primeru, da med DOZ in zavarovancem ne pride do soglasja cenitve glede ugotovitve in cenitve škode, bodisi prvotne ali ponovne, se po- veri ugotavljanje in cenitev škode dvema izvedencema, od katerih enega imenuje DOZ, drugega pa zavarovanec. Ta dva izvedenca izbereta takoj tretjega izvedenca, katerega v primeru — ako se prva dva ne zedinita — odloča o spornih točkah in v mejah cenitve obeh izvedencev.

V primeru, da ena od prizadetih strank noče takoj imenovati svojega izvedenca, velja, da je pristala na že opravljeno cenitev. Nagrada izvedenca gre v breme tiste stranke, ki ga je imenovala. Nagrada za tretjega izvedenca in vse druge stroške plačata DOZ in zavarovanec vsak polovico.

Izvedenci morajo biti izbrani iz vrst kmetijskih strokovnjakov z najmanj končano srednjo kmetijsko šolo ali priznani praktiki v hmeljarstvu.

7. Če so nasadi hmelja v istem letu poškodovani večkrat, se skupna višina škode ugotovi po stanju hmelja po zadnji poškodbi. Pri tem se upošteva odstotek prejšnje škode, ki je bila sicer končno ocenjena, toda samo v višini 5% ali manj zaradi tega ni bila priznana pravica do izplačila odškodnine.

8. DOZ ima pravico kontrolirati cenitev tako po stanju na kraju škode kakor tudi po knjigovodskih podatkih, razen cenitve po izvedencih v smislu 6. odstavka tega člena in zahtevati popravek cenilnega zapisnika glede velikosti poškodovanih površin in višine pričakovanega pridelka ter ugotovljenega odstotka škode na pridelku hmelja. Kontrola in popravek cenitve se popravi v sporazumu z zavarovancem. Če se ob tej priliki ne doseže soglasnosti, se ravna nadalje v smislu 6. odstavka tega člena.

Clen 10

Določitev in izplačilo odškodnine

1. Količina po toči uničenega pridelka hmelja se določi na osnovi ocenjenega pričakovanega pridelka, ki bi bil dosežen, če ne bi bilo toče, požara ali strele — ter ocenjenega odstotka škode.

Če bi se izkazalo, da bi tako ugotovljena uničena količina hmelja skupno z dejansko doseženo količino hmelja za 20% ali več presegla količino ocenjenega pričakovanega pridelka, ki bi bil dosežen, če ne bi bilo toče, se upošteva pri obračunu tudi količina dejansko doseženega pridelka hmelja.

2. Vrednost tako ugotovljene količine uničenega hmelja se računa po povprečni ceni, ki jo doseže zavarovanec za preostali pridelek pri posameznem hmeljarju.

3. Odškodnina ne sme presegati zneska dejanske po toči povzročene škode.

4. Za škode, ocenjene v višini 5% in manj, se ne prizna odškodnina.

5. Od zneska odškodnine se odštejejo stroški za odpadla dela pri pospravljanju pridelka (obiranju, sušenju itd.) v višini 110 din po kg uničenega hmelja.

6. Če zavarovanec ne stori potrebnih ukrepov za nadaljnjo obdelavo in negovanje poškodovanih hmeljskih nasadov, se mu ne povrne tisti del škode, ki je zaradi tega nastal.

7. Odškodnina se izplača v 30 dneh, potem ko so izpolnjeni vsi pogoji za izplačilo. Če pa DOZ brez lastne krivde ne more v tem roku ugo-

točiti svoje obveznosti ali višine odškodnine, se izplača odškodnina v 3 dneh po tej ugotovitvi.

8. Če zavarovanec ni zadovoljen z odškodnino, ima pravico zahtevati, da zadevo ponovno prouči višji organ DOZ.

Clen 11

Kdo more skleniti zavarovalno pogodbo za hmelj

Zavarovalno pogodbo more skleniti vsaka ose-

ba, ki ima imovinski interes na tem, da se pridelek hmelja zavaruje.

Clen 12

Način obveščanja DOZ s strani zavarovanca

Vsa obvestila, prijave in vloge, ki jih mora po določilih tega pravilnika podati zavarovanec, morajo biti pismene in priporočeno podane pristojni podružnici DOZ. Če jih pošlje po pošti velja, da

Clen 13

Pristojnost v primeru spora

V primeru, da se med zavarovancem in DOZ ne doseže sporazum glede pravice do odškodnine ali glede višine odškodnine, ima zavarovanec pravico vložiti tožbo na sodišče, ki je pristojno po kraju škode.

Karel Kač:

Zavarovanje hmelja proti toči leta 1959

Sestletno zavarovanje (1953—1958) hmeljskih pridelkov proti toči, požaru in strelji v okviru državnega zavarovanja pri DOZ nam je posredovalo precej izkušenj.

Zavoljo toče smo pridelali letno okrog 85 ton hmelja manj, kar je v šestih letih skupno 514 ton. Seveda je pri tem delno trpela tudi kakovost hmelja na poškodovanih hmeljiščih.

Podatki dokazujejo, da imamo prav zadnja leta zaznavne škode, ki jih pred letom 1953, vse od osvoboditve (1945) naprej, skorajda nismo poznali, kvečjemu le v majhnem obsegu.

Mimo tega so pridelovalci spoznali, da jim tudi v borbi proti toči naša nova družbena skupnost more bolje in bolj zanesljivo pomagati kakor njega dni »Samopomoč«. Zategadelj so se vsako leto odločali, da v okviru kolektivnega, **zadružnega** zavarovanja zavarujejo svoje nasade proti tej neusmiljeni naravni skoraj velesili.

Ako pregledamo sestav zavarovancev v posameznem letu, ugotavljamo, da je večina pridelalcev zavarovala svoje nasade predvsem v ogroženih rajonih, medtem ko so se hmeljarji v tistih predelih, ki jih toča redkeje obiskuje, nekako izogibali, izmikali zavarovanju. Posledica takega nepopolnega zajemanja hmeljskih površin v zavarovanje je bila, da ima DOZ, kljub lanskim zelo najhujšim poškodbam po toči, še vedno precejšnjo izgubo z zavarovanjem hmelja, če sešteje izgube in dobičke v letih 1953—1958.

Razumljivo je torej, da je premija za zavarovanje rasla iz leta v leto, od treh odstotkov in dosegla lani 8 odstotkov. Po različnih premijskih stopnjah od 3 do 8% je DOZ zbral premij skupno 160.700.000 dinarjev, izplačal pa je odškodnin v skupni vrednosti 210.000.000 dinarjev.

Ako vzamemo leto 1953 za temelj pri primerjavi obdobja 1953—1958 s 100%, znaša skupna vsota leta 1958 izplačanih odškodnin 131%.

Bilanca zavarovanja hmeljišč na državnih posestvih je nekoliko boljša. Če je tu leta 1953 izplačana vsota odškodnin enaka 100%, je DOZ leta 1958 izplačal 125% odškodnin za škodo po toči v hmeljiščih državnih posestev.

Z ureditvijo kooperacijskega pridelovanja hmelja, kjer je postala zadruga **organizator pridelovanja** in prideluje **neposredno**, skupno s hmeljarji, je tudi skrb za zavarovanje hmeljskih pridelkov prevzela zadruga.

Ta obveznost KZ je zajeta v 3. členu točke f) pogodbe o pridelovanju hmelja za leto 1959.

V načelu se zavarovalni pogoji ne spreminjajo, pač pa so se odslej spremenili odnosi med zavarovanci. Doslej je zavaroval pridelek vsak hmeljar sam zase. Prav tako je DOZ obračuna-

val povzročeno škodo neposredno s pridelovalcem. V novih pogojih kooperacijskega pridelovanja pa nastopa kot zavarovanec kmetijska zadruga za vse nasade in pridelke na svojem področju.

S tem pa ni rečeno, da pridelovalec v primeru škode po toči nima nobene odgovornosti. Ne, tudi pridelovalcu ostane odgovornost!

Njegova odgovornost je zlasti ta, da takoj po povzročeni škodi prijavi nezgodo svoji zadrugi, more pa to storiti po 8. členu točke 1 **Pravilnika o zavarovanju** tudi neposredno pri podružnici DOZ.

Dalje, **takoj po toči** mora pridelovalec poskrbeti za potrebne agrotehnične ukrepe, ki jih odreja Inštitut za hmeljarstvo. Sploh sta 8. in 10. člen Pravilnika zelo pomembna za oba kooperanta, za zadrugo in kmeta.

Prav zaradi tega, to je, da se vsi pridelovalci, tudi tisti, ki se doslej niso kaj bolj zanimali za zavarovalne pogoje, seznanijo z novo obliko zavarovanja, tudi objavljamo v »Hmeljarju« vse besedilo Pravilnika, s poudarjeno željo, da se naj sleherni pridelovalec, kar je le moč, seznani z načinom zavarovanja.

Hmeljarje bo najbolj zanimalo, kako se ugotavlja škoda in kako se obračunava!

Ko pridelovalec povzročeno škodo prijavi zadrugi ali DOZ, mora DOZ takoj opraviti ogled in popisati škodo ter jo nato oceniti; oziroma, če je škoda nastala po cvetenju ali tik pred obiranjem, DOZ škodo samo oceni.

Ogled in ocenitev opravi DOZ in zavarovanec, to je zadruga s svojim pooblaščencom. Pri cenitvi je udeležen tudi pridelovalec in kot sopodpisnik kooperacijske pogodbe pomaga, da se povzročena škoda ugotovi čim bolj natančno. Zadruge morajo zavoljo tega z odločbo imenovati najmanj tri stalne cenilce, ki bodo v primeru nezgode sodelovali pri ocenjevanju škode.

Ocenjuje se po enotnih kriterijih (merilih) v smislu Pravilnika in pri tem upošteva izkušnje prejšnjih let. Važno je, da pri ocenitvi sodelujejo preudarne in nepristranske osebe, kar velja tako za zastopnike zadruga kakor tudi za zastopnike DOZ.

Zavarovanje z DOZ in plačevanje škode po toči

Zadruga kot zavarovanec zavaruje ves pridelek hmelja, zaradi tega poravnava premijo takoj po obračunu prodaje hmelja. **Premija je sestavni del vlaganja zadruga v pridelovanje**, prav zaradi tega jo mora poravnati zadruga. Premija torej ne zmanjšuje pridelovalčeve odkupne cene.

Po toči ugotovljena škoda se izraža v odstotku na predviden pridelek, pri prodaji hmelja pa se ugotovi količinski izpad pridelka po toči.

Za pridelek, ki ga je uničila toča, ni bilo treba opraviti nekaterih del. Odpadlo je obiranje, sušenje, basanje in podobno. Zavoljo tega se pri plačilu škode po toči odšteje vrednost teh del, kar je pri letošnjem zavarovanju 110 dinarjev za kilogram. Ta odtegljaj gre torej v breme hmeljarja, kajti to delo je zajeto v ceni pridelovalca v kooperacijski pogodbi.

Po sklenjenem sporazumu z DOZ se bo škoda poravnala po povprečni ceni obeh kooperantov na področju zadruga.

Povprečna cena se ugotovi po oddaji vsega hmelja, ker je odvisna od kakovosti, ugotovljene pri prodaji. Zategadelj bo povprečna cena za področja posameznih KZ različna.

Čim več bo prvovrstnega hmelja, tem večja bo odškodnina za škodo po toči za zadrugo in za hmeljarja.

Za pravičen obračun škode, ki jo je utrpel pridelovalec, odgovarja zadruga.

Da pa bo obračun čim bolj pravičen, brez nepotrebnega negodovanja, predlagamo zadrugam, da poravnajo škodo pridelovalcem na podlagi povprečne cene posameznega oškodovanca.

Ker se zavaruje zadruga in kmetova cena v višini 670 dinarjev, je razumljivo, da se škoda poravnava v razmerju vlaganja posameznega kooperanta.

Menimo, da smo z novimi pogoji zavarovanja v pridelovanju hmelja proti toči, požaru ali strelji precej napredovali. Pomembno je zlasti dejstvo, da so odslej vsi nasadi zavarovani. To bo marsikateremu hmeljarju, pa tudi zadrugi, zmanjšalo zaskrbljenost ob nevihtnih dneh, vse od 15. maja do zaključenega obiranja.

Dom hmeljarjev v Trnavi — pomladi 1959 — pred dograditvijo

OPOZORILO

LASTNIKOM IN UŽIVALCEM ZEMLJIŠČ NA HMELJARSKEM PODROČJU

Oplojen hmelj nima tiste kakovosti, ki jo zahteva svetovni trg. Storžke, ki vsebujejo seme, bo mogla komisija oceniti le v IV., oziroma kvečjemu v III. vrsto.

Da bomo **preprečili oploditev** žlahtnega hmelja v hmeljiščih, **moramo vse hmeljarsko področje očistiti divjega in podivjanega hmelja.**

Po določenih uredbe iz leta 1947 (Uradni list LRS 20/47) morajo vsi lastniki, posestniki, zakupniki in uživalci državnih, združnih* in zasebnih zemljišč v **vsem hmeljarskem okolišu očistiti vsako leto vsa zemljišča divjega hmelja do konec maja**, da tako preprečijo škodljivo oploditev.

Glede na letošnje vremenske razmere, je rok za zatiranje divjega hmelja podaljšan **do 15. junija.**

Po 15. juniju 1959 bodo občinske in okrajne kmetijske inšpekcije pregledovale vse hmeljarsko področje, zlasti predele ob obrežju rek in potokov, robove gozdov in goščav, ter pašnike in **kaznovala vsakogar, ki ni bil svoje zemljišče očistil divjega ali podivjanega hmelja.**

Temeljni zakon o varstvu rastlin (Uradni list FLRJ 26/54) določa **strobe kazni** zoper osebe, ki kršijo odredbe za varstvo rastlin.

Po tem zakonu se kaznujejo gospodarske organizacije in fizične osebe, ki prekrše odredbe oblastvenih organov, ki zapovedujejo zatiranje rastlinskih bolezni in škodljivcev.

Gospodarska organizacija, ki se ne ravna po odredbi o zatiranju divjega in podivjanega hmelja, se kaznuje z denarno kaznijo od **10.000 do 1.000.000 din** po tč. 3, čl. 58.

Fizična oseba, torej **zasebnik**, pa se po tč. 6, čl. 59 v zvezi s čl. 60 istega zakona kaznuje z denarno kaznijo **do 50.000 din.**

Poudarjamo, da je zatiranje divjega hmelja dolžnost **slehernega lastnika ali uživalca zemljišč** na hmeljarskem področju in ne morda samo hmeljarja, kakor meni še marsikdo in marsikje.

Divji hmelj zatiramo na dva načina:

1. **z izkopavanjem** hmeljevih korenin ali pa
2. **s škropljenjem** hmelja s herbicidi.

Pri izkopavanju moramo biti natančni in paziti, da ne ostanejo v zemlji korenike, ki iz njih hmelj pozneje na novo požene.

Za škropljenje divjega hmelja uporabljamo največ herbicid **Regu-lex B 40** (na osnovi 2, 4, 5 -T) v 0,75 % koncentraciji.

Škropiti moramo v popolnoma **mirnem vremenu**, ker je škropivo nevarno tudi za druge širokolistne rastline in v čim lepšem vremenu sredstvo najbolj učinkuje.

Znova pozivamo **kmetijske zadruge**, da na svojem področju organizirajo pravočasno temeljito zatiranje divjega hmelja in zasebnike, da na svojem zemljišču uničijo divji in podivjani hmelj.

**OKRAJNI LJUDSKI ODBOR
KMETIJSKA INŠPEKCIJA
CELJE**

